

GALATIANS

Warefa'aia

Fei rawani'a wareaa Jesus nawemina tale a'a ei abaa Jew. Ma'uaa hefi'a, rona ware ba ronei neneraa fei law nabaa ro'aa pa'aa oa a'a Christ. Paul na ware ba abaa baa manumanu fei, uaa fei harena o tonia wagii fei narafawei'ia a'a Christ.

Si'ei i ne'inaa a'a ei Galatia ba i fahadiwe'inaa ei rona di'ininaa fei narafawe'ia, fei na fa'uai. Ina harea ba hia pa'aa apostle Christ uaa na rafeinia mei Haidaa ma abaa wagii ei foraforaa rama'a.

Ana ina harea ba wagii fei narafawe'ia ua, ro'aa wanewane a'a mei Haidaa. Inadii fapo'inia ba fei haguua ei narafawe'ia noranamai wagii fei narafawe'ia a'a Christ.

¹ Yau Paul, hemea apostle —abaa aloaa ei rama'a, o hemea rama'a, ma'uaa Christ Jesus mawe mei Haidaa, mei Ama, mei na fa'asi'ania a'a fei ma'ea— ² feni ne'ia, noranamai a'au mawe ei lofu i a'au,

I dinaa a'a ei losuu i Galatia:

³ Ina ude i pafoo hamu'ou fei rawani'a ma gutafarawaniaa mei Haidaa, mei hia Ama mawe mei Fasu Jesus Christ, ⁴ mei na fanaa anaia uaa ei hafelo'aa o'ou ba i fatela'anaa o'ou a'a feni hafelo'a au e'eni, ale'ei nunumiaa mei Haidaa, mei Amaa o'ou. ⁵ Fei hawera i ude i a'ana ranimai ranimai. Amen.

Hepalo ua Rawani'a Warea

⁶ Una ba'arofu ba lomi na madii ma hamona ponidi'ininaa mei na lala'aa hamu'ou wagii fei rawani'aa Christ ma hamona momo'ainaa a'a hepalo u'ugai rawani'a warea— ⁷ fei abaa pa'aa rawani'a warea. Na fafanunu ale'ei ba hefi'a, ba ro'aa fapoapoinaa hamu'ou ba ro'aa haduaa fei rawani'a wareaa Christ. ⁸ Ma'uaa, nabaa ana hai'ou o nemea alo'alo noramiana pafea i u'ugaa hepalo rawani'a warea, hepalo na u'ugai laraa fei hai'ounado'o u'ufanaa hamu'ou, ana hia ipa'aa tonaa fei arena lomi i pedutoo! ⁹ Ale'ei hai'ouna waredii, hee, e'eni a warediai: nabaa nemea i u'ufanaa hamu'ou hepalo rawani'a warea na u'ugai a'a fei hamona todigia, ipa'aa tonaa fei arena lomi i pedutoo!

¹⁰ Haa, e'eni ba a tonaa fei ugaiaa rama'a, o ugaiaa mei Haidaa? O, ba a fani'eni'ea rama'a? Nabaa yau ana fi fani'eni'ea rama'a, yau abaa hemea nafii Christ.

Paul, mei Rafeiaa mei Haidaa

¹¹ Ena lofu, nunumiau ba hamonei aida ba fei rawani'a warea, fei a u'ugia, abaa bigi'uaa rama'a.

¹² Abaa tonau a'a hemea rama'a, ana abaa feroiaa ro'ou yau; agia, una tonia a'a fei fa'arewaiaa Jesus Christ.

¹³ Uaa hamona guaidigaa fei mau talaiu a'a fei mau losuu ei Jew ba batanai a haperaraiaa fei losuu mei Haidaa ma birosia. ¹⁴ Yau namina fanima'aiaa fei mau losuu ei Jew ma muainaa watauda ei rorou a'a ei Jew ma unamina pasire-furefu a'a ei maumau ei amau. ¹⁵ Ma'uaa wagii fei rawani'ana, mei Haidaa na ni'eni'e ma na

rafeinau ei fi wanini'uamai* 16 ba i fa'arewaiaa mei Na'una i a'au ba unei u'ugia a'a ei Gentile, lomi una fa'i'iginaa hemea rama'a. 17 Ana lomi una dinaloo Jerusalem ba aree ma'a ei ro'ou do'o apostle fama'a laraa yau, ma'uaa unado'o adigupenaa Arabia ma hinene na hadiwe'ināa Damascus.

18 I dii, nenee oduai igisimasi, una dinaa Jerusalem ba ado'o apa'ifarawaninaa Peter† ma na gutafipui a'ana hefua ma haipani arewaa. 19 Lomi una ma'a hemeadiai apostle —uniaa James, mei lofuu mei Fasu. 20 U'eipa'aa warefafa'uai a'a hamu'ou i pudaā mei Haidaa ba tamanu ei ne'iau, abaa sifisifi. 21 Nene na dinaa Syria ma Cilicia. 22 Lomi ronamina apa'au ei losuu yei Judea, ei rona oa a'a Christ. 23 Rona guai ua fei warea ba: “Mei rama'a, mei nado'o haperaraiaa o'ou mina, e'eni ifi u'ugaa fei narafawe'ia, fei ba i do'o fapedugia.” 24 Ma rona uduginaa mei Haidaa uaa yau.

2

Ei Apostle, Rona Ugainaa Paul

1 Nenee hefua ma obao igisimasi, una hadiwe'idinaa Jerusalem ma eni po'o haigua Barnabas. Ana una nodugaa Titus. 2 Una aunuu uaa una tonaa hepalo fa'arewaia ma una fanaa ro'ou fei rawani'a warea, fei a u'ufanaa ei Gentile. Ma'uaa una aunufagiginaa a'a ei una nara ba ro'ou famamoa, uaa una nara ba hefi'a ro'ou, rona nara ba lomi hanuu fei u'ugau. 3 Ma'uaa Titus, meni hia a'au, fa'ua ba hia Greece, ma'uaa ana

* 1:15: 1:15 O, ei fi oa watauu inau † 1:18: 1:18 Warea Greek ba *Cephas*

lomi na nara ba inei moro'aa hudii wawaneina. ⁴ Fei i fa'asi'anaa fei manumanu fei, si'ei ba hefi'a sifisifi lofu, rona wadu'aa fei gupuu hai'ou ba ro'aa fanunupa'ainaa fei alara hai'ouna pa'i a'a Christ Jesus ma ba ro'aa fahumuwanina hai'ou. ⁵ Pa'aa lomi hai'ouna fafafenaa ro'ou ma'ida ba tamanu na fa'uai laloo fei rawani'a warea nei oafipui a'a hamu'ou.

⁶ A'a e'ei rona nara ba ro'ou bauana—o, ro'ou tamanu, lomi hanuna a'au; abaa i fanununaa fei augu mei Hidaa—ma ei rama'a ei, lomi rona pafoinaa hepalo manumanu a'a fei u'ugau. ⁷ Agia, rona fanunupa'ia ba una tonaa fei bigi'a ba unei u'ugaa fei rawani'a warea a'a ei Gentile,* ana ale'ei Peter a'a ei Jew.† ⁸ Uaa mei Hidaa, mei i oa wagii fei bigi'aa Peter ale'ei ba hia hemea apostle a'a ei Jew, ana ina oa a'a fei bigi'au ba yau apostle a'a ei Gentile. ⁹ James, Peter‡ ma John, ei rona ware ba ro'ou bauana, rona ugainaa haigua Barnabas ei ro'aa fanunu'apa'ia ba una todigaa fei rawani'a. Rona ugainia ba haigunei dinaa a'a ei Gentile ma ro'ou a'a ei Jew. ¹⁰ Fei i'igaiaa ro'ou, sifei ua ba haigunei'o naraiaa ei lomi rona pa'i, ana fei na farefuau ba a bigi'ia.

Paul na Fiharei a'a Peter

¹¹ I'a nonamii Antioch Peter, una hota'ia i pu-dana, uaa inapa'aa tata. ¹² Ei ro'atado'o nomai ei maroaa James, inafaneree hananafipui a'a ei Gentile. Ma'uaa, ro'aa nomai, ina'aa momo'ai ma guta u'ugai a'a ei Gentile uaa ina mama'au a'a ei

* **2:7:** **2:7** Warea Greek ba *ei lomi na moro* † **2:7:** **2:7** Warea Greek ba *ei na moro*; vv. 8 ma 9 anaa. ‡ **2:9:** **2:9** Warea Greek ba *Cephas*; v. 11 ma 14 anaa.

maroaa fei moro'aa hudii wawanei. ¹³ Hefi'adiai Jew, rona neneraa fei ware'onina ma a'a fei ware'onii ro'ou, ana na fa'asisiaa Barnabas.

¹⁴ U'a fanunu'apa'ia ba lomi rona neneraa tamanu na fa'uai laloo fei rawani'a warea, una warenaa a'a Peter i pudaa minaa ro'ou, “Yoi hemea Jew, ma'uaa, ei mau gutanamu ale'ei Gentile ma abaa ale'ei hemea Jew. Tani opo'o susunaa ei Gentile ba ronei neneraa ei maumau ei Jew?

¹⁵ “O'ou na waninimai ale'ei Jew ma abaa ale'ei ei ‘Hafelo'a Gentile’, ¹⁶ ona aida ba hemea rama'a, lomi ba i wanewane uaa ba ina neneraa fei law, ma'uaa wagii fei narafawe'ia a'a Jesus Christ. Si'ei, o'ou anaa, ona narafawe'i a'a Christ Jesus ba o'aa wanewane wagii fei we'iaa naranara a'a Christ ma abaa a'a fei neneraa o'ou fei law, uaa wagii fei ba o neneraa fei law, lomi nemea ba i wanewane.

¹⁷ “Nabaa o'aa nunuminia ba onei wanewane a'a Christ ma ona fanunu'apa'ia ba o'ou, rama'a hafelo, hanuu fei ba Christ na tenaa ei hafelo'a? Pa'aa lomi. ¹⁸ Nabaa una fadudinaa tamanu unado'o birosia, una fama'aia ba yau, hemea barafeaa fei law. ¹⁹ Uaa una ma'e wagii fei law ba unei pa'i harenaa a'a mei Haidaa. ²⁰ Una fatawafipuidii a'a Christ ma lomi una gutadimai, ma'uaa Christ na oa laloo iau. Fei gutanau a'a feni hudi unuu, una gutafininaa fei we'iaa naranara a'a mei Na'uu mei Haidaa, mei na haguau ma na fanaa anaia uaa yau. ²¹ A'a ba una putotoginaa fei rawani'aa mei Haidaa, uaa nabaa fei wanewanea o tonia wagii fei law, pa'aa lomi hanuu fei ma'ea Christ!”§

---

§ 2:21: 2:21 Hefi'a, rona fapedugaa fei wareaa Paul a'a Peter a'a v. 14.

3

Narafawe'ia laraa fei Law

¹ Hamu'ou ena poapoa Galatia! Hini na finefineinaa hamu'ou? I ma'aa ei puda a hamu'ou napa'aa arewa ba Jesus Christ na fatawa.

² Nunumiau ba a apa'aa hepalo manumanu a'a hamu'ou: Hamona tonaa fei Spiriti wagii fei neneraa hamu'ou fei law, o wagii fei narafawe'ia a'a tamanu hamona guainia? ³ Haa, hamonamina poapoi? Fama'a hamonado'o pa'i fei Spiriti, ma'uaa e'eni hamona nara ba hamo'aa fapedugaa ei bigi'aa hamu'ou a'a fei faufau rama'a. ⁴ Haa, hamona tonaa baa fi'iaa hamu'ou ma lomi hanuna? Narau ba na pa'i hanuna. ⁵ Haa, mei Haidaa na fanaa hamu'ou fei Spiritina ma bigi'aa ei foigia a'a hamu'ou uaa ba hamona neneraa fei law, o ba hamona narafawe'i a'a tamanu hamona guainia?

⁶ Narama'aia Abraham: “Ina narafawe'i a'a mei Haidaa ma a'a fei, hia na wanewane.”

⁷ Si'ei, hamonei apa'ifarawaninaa feni ba ei ro'aa narafawe'i, ro'ou, na'uu Abraham. ⁸ Fei Bu'u Apuna nadii wareia ba mei Haidaa, iwe fawanewaneaa ei Gentile a'a fei narafawe'ia ma inadii ufugaa fei rawani'a warea a'a Abraham ba: “Minaa ei gufu, rowe to hawegia uaa yoi.”* ⁹ Si'ei, ei narafawe'ia, rona pa'i hawegiaa ro'ou fipui a'a Abraham, mei rama'aa narafawe'ia.

¹⁰ Minaa ei rona nara ba ronei neneraa fei law, rona oa a'a fei umua, uaa na udedii fei ne'ia ba: “Fei umua i dinaa a'a hini lomi na bigi'aa minaa ei

---

* **3:8:** **3:8** Genesis 18:18; Genesis 22:18

manumanu laloo fei Bu'uu Law.” ¹¹ Na arewa ba lomi nemea ba i wanewane i pudaa mei Haidaa wagii fei law, uaa “Ei wanewanea, rona tatalai fininaa fei narafawe'ia.” ¹² Fei pa'afii fei law, abaa manumanu narafawe'ia; agia, “Mei i bigi'aa ei manumanu ei, inei neneraa e'ei.” ¹³ Christ na ponohadiwe'inaa o'ou a'a fei umuaa fei law, hamatee ina tonaa fei umuaa o'ou i a'ana, uaa na udedii fei ne'ia ba: “Fei umua i dinaa a'a hini i fatawa a'a fei haihai.” ¹⁴ Ina ponohadiwe'inaa o'ou ba fei hawegia, fei na dinaa a'a Abraham nei nofipuimai a'a Jesus Christ ma dinaa a'a ei Gentile ba wagii fei narafawe'ia, o'aa tonaa fei fa'unaia ba o'aa tonaa fei Spiriti.

Fei Law ma fei Warefa'unaia

¹⁵ Ena lofu, ado'o fama'aia hepalo tala a'a feni gutagutanaa o'ou wagiene. Ana ale'ei ba nemea lomi ba i putotogi o pafoinaa hepalo fi'ugaia, hepalo rona fi'ugaidigia, ana ale'ei a'a feni. ¹⁶ Ei fa'unaia na dinaa a'a Abraham mawe fei fuana. Fei Bu'u Apuna, lomi na ware ba, “i dinaa a'a ei fuamu,” ale'ei ba watauda rama'a, ma'uaa, “i dinaa a'a fei fuamu,”† hanuna ale'ei hemea ua, mei Christ. ¹⁷ Fei hanui yau sifeni: Fei law, fei nawe nomai 430 igisimasi nenee fei warea, lomi na putotoginaa fei fi'ugaia, fei do'o bigi'aa mei Haidaa ma fapa'ainaa fei fa'unaia. ¹⁸ Uaa nabaa fei uga pinemu i nomai a'a fei law, lomi ba i nomai a'a fei fa'unaia; ma'uaa mei Haidaa a'a fei rawani'ana na fania a'a Abraham wagii fei fa'unaia.

---

† **3:16:** **3:16** Genesis 13:15; Genesis 24:7

19 Ma nabaa ale'ei, tamanudiai bigi'aa fei law? Ina nomai uaa ei hafelo'a nopa'aloo fei ba na nodigimai fei Fua, fei na unia fei fa'unaia. Hemei fawanewaneaa watola nawe fa'asi'anaa fei law a'a ei alo'alo. 20 Ma'uaa hemei fawanewaneaa watola, lomi i umuinaa hepalo ua gupuu rama'a; ma'uaa mei Haidaa, hia hemea.

21 Hanuna ba fei law i fadugeaa ei fa'unaiaa mei Haidaa? Pa'aa lomi. Uaa, nabaa na hawia ba fei law i fani harenaa, fei wanewanea ana i nofipuimai a'a fei law. 22 Ma'uaa fei Bu'u Apuna na ware ba minaa feni ano na bobo'ai a'a ei hafelo'a ba tamanu ei fa'unaia, ei i nofininamii fei narafawe'ia a'a Jesus Christ, inei dinaa a'a ei rona narafawe'i.

23 Ei atawe nomai fei narafawe'ia fei, o'ouna bobo'ai a'a fei law nopa'aloo fei ba ina arewa fei narafawe'ia. 24 Si'ei, fei law na ude ale'ei hemea famamoa i tauduginaa o'ou a'a[†] Christ ba onei wanewane a'a fei narafawe'ia. 25 Si'ei ba e'eni, nawe nomai fei narafawe'ia, fai lomi ba ona oa haroo fei law.

Ei Na'uu mei Haidaa

26 Minaa hamu'ou, na'uu mei Haidaa uaa fei narafawe'ia a'a Christ Jesus, 27 uaa minaa hamu'ou, ena hamona pudugufai a'a Christ, hamona hufai a'a Christ. 28 Lomi Jew, Greece, humuwa, abaa humuwa, wawane, pifine, uaa minaa hamu'ou, hemea ua a'a Christ Jesus. 29 Nabaa hamu'ou a'a Christ, te, hamu'ou fuua Abraham ma ale'ei hemea i tonaa poduu amana uaa fei fa'unaia.

[†] 3:24: 3:24 O, hemea famamoa nopa'aloo fei noramiaa

4

¹ Una ware ale'ei ba mei ba i tonaa poduu amana, fa'ua ba iwe tonaa minaa ei poduu amana, ma'uaa ei ifi badui, hia ale'ei hemea nafi ua. ² Inei oa haroo ei oanananaa ma ei oma'ama'aa nopa'aloo fei au di'augaa amana. ³ Ana ale'ei o'ou, ei oi badui, o'ou ale'ei humuwa haroo ei maumau feni ano. ⁴ Ma'uaa ei ipowe nomai fei au, mei Haidaa na aloagii mei Na'una, mei na waninimai a'a hemea pifine, mei na waninimai haroo fei law, ⁵ ba i ponohadiwe'inaa ei rona oa haroo fei law, ba o'ou nei tonaa minaa ei manumanu ale'ei ei pa'aa na'u. ⁶ Si'ei ba hamu'ou na'u, mei Haidaa na aloagii fei Spiritii mei Na'una i laloo iaa o'ou, fei Spiriti na haroharo ba, “Abba,* O'ama.” ⁷ Si'ei, lomidiai ba yoi humuwa e'eni, ma'uaa yoi hemea na'u; ma si'ei ba yoi hemea na'u, mei Haidaa na fa'oanio ana ale'ei hemea tonaa poduu amana.

Paul na Naranara Watauda a'a ei Galatia

⁸ Fama'a, ei hamotaa apa'aa mei Haidaa, hamu'ou humuwa a'a ei abaa ale'ei maumau haidaa. ⁹ Ma'uaa e'eni, hamona apa'aa mei Haidaa—o, a ware ba mei Haidaa na apa'aa hamu'ou—si'ei, tani ei ba hamo'aa momo'ainaa a'a ei maumau lomi faufauna ma lomi hanuna? Haa, hamona nunumai ba hamo'aa humuwaidiai haroo ro'ou? ¹⁰ Hamo'ei fanima'aiaa hefi'a baa arewaa, puda, au ma igisimasi! ¹¹ Na faharehareaa pepeau ei maumau hamu'ou, ba tamanu ei una bigi'ia a'a hamu'ou, lomi hanuna.

¹² U'ei ware'ai'ai a'a hamu'ou ena lofuu ba hamonei ale'eni yau, uaa yau nado'o ale'ei hamu'ou

---

* **4:6:** 4:6 Warea Aramea ba O'ama

mina. Lomi hamona fahafeloau a'a hepalo manu-manu. ¹³ Hamona aida ba ei a u'ugaa fei rawani'a warea a'a hamu'ou fama'a si'ei ba fei funua na pa'au. ¹⁴ Fa'ua ba fei funuau na fani rarabaa a'a hamu'ou, ma'uua, lomi hamona fanunu o nara fafelo a'au. Agia, hamona faguta farawaninau bana'aa yau hemea alo'aloo mei Haidaa, o bana'aa pa'aa yau Christ Jesus. ¹⁵ Ina dinaia ei ni'eni'ea hamu'ou? Apa'aa ware ba mina, hamona bigi'aa tamanu ei nunumiau, ale'ei nabaa una ware ba hamonei wenu'aa puda hamu'ou ma fanau, lomi manumanu a'a hamu'ou. ¹⁶ Haa, eni unawe oanaa bidibidii unuu hamu'ou uaa ba una warefanaa hamu'ou fei fa'uaia?

¹⁷ Hefi'adiai rama'a na refurefu unuu ro'ou ba ro'aa muaitonaa hamu'ou a'a ro'ou, ma'uua, na pa'i hafelo'a wagina. Nunumiaa ro'ou, sifei ba o'ounei fidi'inii ba hamonei pasirefurefu a'a ro'ou. ¹⁸ Ina rawani ba hamo'aa farefurefu nabaa fei pa'afina na rawani ma ba hamu'ou minaa ale'ei ua ranimai ma abaa uniaa fei ba una no-mai hamu'ou. ¹⁹ Hamu'ou ena na'uu, hamu'ou ena na fa'agi'aidinaa iau ale'ei hemea pifine ba i wanini nopa'aloo fei ba fei maumau Christ na oafipui a'a hamu'ou. ²⁰ Unapa'aa nunuminia ba yau a'a hamu'ou e'eni ma filoginaa fei lao fababagianau a'a hamu'ou, uaa na bibiyei naranarau a'a hamu'ou.

Hagar ma Sarah

²¹ Warefanau, hamu'ou ena hamona nunumai ba hamu'ou oa haroo fei law. Lomi hamona aida tamanu na wareia fei law? ²² Uaa na udedii fei ne'ia ba Abraham na pa'i helagui na'una, baduu wawane. Hemea na'u a'a mei humuwa pifine ma

hemea a'a mei abaa humuwa. ²³ Mei na'una a'a mei humuwa pifine, ina waninimai ale'ei ei baduu ua; ma'uaa mei na'una a'a mei abaa humuwa, ina waninimai uaa fei fa'unaiaa mei Haidaa.

²⁴ Ei manumanu ei, una warehanunuinia, uaa laguei pifine, lagua ale'ei guapaloei fi'ugaia. Hepalo fi'ugaia, noranamai Maugeni Sinai ma ina wanininaa ei baduu, ei ba ro'ou humuwa: Hemeni Hagar. ²⁵ Ma Hagar, hia ale'ei Maugeni Sinai yei Arabia ma ale'ei fei baua gufu Jerusalem e'eni, uaa hia mawe ei na'una, rona oa a'a fei humuwai. ²⁶ Ma'uaa fei Jerusalem pafea, lomi humuwa wagina ma hia mei inaa o'ou. ²⁷ Uaa na udedii fei ne'ia ba:

“Onei ni'eni'e mena pa'abeu,
     mena lomi ona wawanini baduu;
 asi'alao ma aifabauana,
     yoi, mena lomi na nanamuinaa fei fi'iaa fei
     waninia;
 uaa ei na'uu mei pa'abeu na watauda
     laraa mei na pa'i harona.”

²⁸ Ma hamu'ou ena lofuu, ale'ei Isaac, hamu'ou na'u wagii fei fa'unaia. ²⁹ A'a fei au fei, mei baduu i wanini'uamai na haperaraiaa mei baduu na wanini a'a fei faufau fei Spiriti. Ana ale'eni e'eni. ³⁰ Ma'uaa tamanu ei wareaa fei Bu'u Apuna? “Alo-fatatalainaa mei humuwa pifine ma mei na'una, uaa mei na'uu mei humuwa, lomi ba iwe tonaa hesuwi podu a'a mei na'uu mei abaa humuwa.” ³¹ Si'ei, ena lofuu, abaa o'ou na'uu mei humuwa, ma'uaa na'uu mei abaa humuwa.

5

A'a Christ, O'ou Abaa Humuwa

¹ Fei pa'afina ba na alaraa o'ou Christ, sifei ba onei'aa humuwai. Si'ei, hamonei ofafaufau ma hamonei'aa fa'awatadinaa hamu'ou a'a fei mau-mau humuwai.

² Hamonei toma'aiaa ei wareau. Yau, Paul, a warefanaa hamu'ou ba nabaa hamona moro'aa hudii wawanei hamu'ou, pa'aa lomi i pa'i awataa Christ i a'a hamu'odu. ³ A warediai a'a hememea rama'a, hemei ba ina moro'aa hudii wawaneina, inei neneraa minaa ei law. ⁴ Yoi mena ba o neneraa fei law, ona fidi'inii a'a Christ; ona pasidi'ininaa fei rawani'aa mei Haidaa. ⁵ Ma'uaa wagii fei narafawe'ia, ona pasirefurefufipui a'a fei Spiritii fei wanewanea, fei ona nunumina. ⁶ Uaa a'a Christ Jesus, fei ba ona moro'aa hudii wawanei, o lomi, lomi hanuna. Hepalo ua na pa'i hanuna; fei narafawe'ia, fei na arewa fininaa fei haguana.

⁷ Fama'a hamona poponifawe'i a'a fei fiwaleia. Hini na ore'aa hamu'ou ma lomi hamona neneraa fei fa'uaia? ⁸ Fei mau u'ugaia ale'ei, abaa noranamai a'a mei i lala'aa hamu'ou. ⁹ “Ma'ida ua fafuafua i fihafuinaa minaa fei palaua.” ¹⁰ Na pa'i o'ugau a'a mei Fasu ba lomi hamo'aa tonaa hepaldiai naranara. Lomi na aida ba hia hini, ma'uaa, mei i fapoapoinaa hamu'ou, iwe tonaa arena. ¹¹ Ena lofuu, nabaa yau ana fi u'ugaa fei moro'aa hudii wawanei, tani ei ba ana ro'ei haperaraiou eni? Nabaa ale'ei, lomidiai i bidibidi unuu rama'a a'a fei hawafolo. ¹² A'a ei rama'a rona wareware watauda ale'ei, narau ba ronei fapedugaa bigi'aa ro'ou ma hawihawi'aa minaa ei unuu ro'ou!

¹³ Hamu'ou ena lofuu, ina rafeinaa hamu'ou ba hamonei ma'ala. Ma'uaa apuna tonaa fei

ma'alaam hamu'ou ba hamo'aa bigi'aa ei maumau hafelo'a;* agia, pafoo hamu'ou nei firawanii ua fininaa hagua. ¹⁴ Minaa ei law na pa'i hepalo ua pa'afina; sifei ba: "Haguaa mei gufumu ale'ei ona haguio." ¹⁵ Nabaa ana hamo'ei fibibiyenii ma fihafeloinii, oma'aiaa hamu'ou, nabaa lomi, hamo'aa fifagianainaa ana hamu'ou.

Faweweni a'a fei Spiriti

¹⁶ Si'ei, a ware ba nabaa hamo'aa oa a'a fei Spiriti, lomi ba hamowe bigi'aa tamanu ei nunumiaa fei maumau hafelo'a. ¹⁷ Uaa fei maumau hafelo'a na nunuminaa tamanu na fadugeaa fei Spiriti ma fei Spiriti na nunuminaa tamanu na fadugeaa fei maumau hafelo'a. Laguna fifadugii ma si'ei ba lomi o'aa bigi'aa tamanu nunumiamu. ¹⁸ Ma'uaa, nabaa o neneraa fei Spiriti, lomi ba ona oa haroo fei law.

¹⁹ Ei bigi'aa fei maumau hafelo'a na arewa'uamai: fitatafipa'aia, ei abaa fafa'araia ma fafeloaa ana yoi; ²⁰ losuinaa ei haidaa sifisifi ma fifinesi; bidibidii unu; lomi firawania; punepunea, fifi'ii unu, wawa'ai poai, fiharenii, hefaa gupu na fifalagii, ²¹ nanamaia; hunu poapoai, hefaa gupuu fiharoharoipa'aia; ma ei maumau ale'ei. A aweinaa hamu'ou ale'ei una warefanaa hamu'ou mina ba hini i bigi'aa ei manumanu ei, lomi ba i tonaa fei haparaiaa mei Haidaa.

²² Ma'uaa, si'eni eni fuua fei Spiriti: hagua, ni'eni'ea, gutafarawania, fawiwi'aia, farawani a'a rama'a, ei maumau rawani, fei mau oafagugua,

---

* **5:13:** **5:13** O, *bigi'aa ei nunumiaa unu*; vv. 16, 17, 19 ma 24 anaa.

²³ madumuaa rama'a ma apitaia. A'a ei manu-manu ei, lomi na pa'i law. ²⁴ Ei rona oa a'a Christ Jesus, rona fatawaiaa ei maumau hafelo'a fipuinaa ei nunumiaa unu. ²⁵ Si'ei ba ona oafipui a'a fei Spiriti, onei tatalaifipui a'a fei Spiriti. ²⁶ Onei'aa fa'upe'upei ba ona rawani ma fawesuaa iaa nemea ma fiba'iba'inaa hememea hamu'ou.

6

Bigifarawani a'a Minaa ei Rama'a

¹ Ena lofuu, nabaa nemea na pasipa'ai a'a ei hafelo'a, hamu'ou ena hamona oa a'a fei Spiriti, hamonei nofagigilao ma fa'ufalarainia, ma'uaa oma'aa hamu'ou uaa nabaa lomi, ana hamo'aa pasi. ² Harefipuinaa ei rarabaa hememea ma a'a fei, hamopowe fafa'uainaa fei law Christ. ³ Hini i nara ba na pa'i harana, ma'uaa lomi harana, ina sifi'aa anaia. ⁴ Hememea nei fanunuma'aiaa ei bigi'ana. Te, nene iwe fa'upe'upei ma lo'e ba i fihawawaginaa anaia a'a nemeadiai, ⁵ uaa hememea nei harenaa awataa anaia.

⁶ Hini i tonaa feroia a'a fei Bu'u Apuna, nei alaginaa minaa ei rawani'a manumanu a'a mei feroiana.

⁷ Apuna atetea: lomi nemea ba i falalasipa'aa mei Haidaa. Hemea rama'a iwe hufu'aa tamanu na faroia. ⁸ Mei i faro a'a ei nunumiaa fei maumau hafelo'a, a'a fei maumau fei,* i pa'aa arena; mei na faro a'a ei nunumiaa fei Spiriti, a'a fei Spiriti, i hufu'aa fei harena lomi i pedutoo. ⁹ Onei'aa fatatarere a'a ei rawani'a manumanu uaa a'a fei pa'aa au, opowe hufu'aa ei fua nabaa lomi ona

---

* **6:8:** *6:8 O, ei nunumiaa ununa, a'a e'ei nunumiaa ununa e'ei*

fapedu ua bigi'a. ¹⁰ Si'ei ba na pa'i au o'ou, onei bigifarawani a'a minaa ei rama'a, pa'aa a'a ei maroaa fei narafawe'ia.

Abaa Moro'aa Hudii Wawanei, ma'uaa Manufau Famamaraia

¹¹ Ma'aiaa ei baa ne'ia a ne'inaa a'a hamu'ou wagii fei paniu!

¹² Ena ba ro'aa hofeaa hamu'ou rona nunuminia ba hamonei moro'aa hudii wawanei hamu'ou. Fei pa'aa pa'afina sifei ba ro'aa farapa wagii fei haperaraia, fei i nofininamii fei hawafoloo Christ. ¹³ Ei rona moro'aa hudii wawanei ro'ou, ana lomi ba rona neneraa fei law, ma'uaa rona nunuminia ba hamonei moro'aa hudii wawanei hamu'ou ba ro'aa famamagugui ba hamu'ou i a'a ro'ou. ¹⁴ Nunumiau ba a famamagugu a'a hepalo ua manumanu —fei hawafoloo mei Fasuu o'ou, Jesus Christ. A'a fei,† feni ano na fatawa a'au ma yau a'a feni ano. ¹⁵ Fei moro'aa hudii wawanei, o lomi, lomi hanuna; fei na pa'i hanuna sifei, fei manufau famamaraia. ¹⁶ Fei gutafarawania ma faloloa'ia i dinaa a'a minaa ei rona neneraa feni warea feni ma ana i dinaa a'a ei Israel, ei rona oa a'a mei Haidaa.

¹⁷ Ma fapopo'ii wareau, nemea nei'aa fahafeloau hamatee na pa'i dibaa loralora unuu uaa Jesus.

¹⁸ Ena lofuu, fei rawani'aa mei Fasuu o'ou Jesus Christ, i oafipui a'a ei spiritii hamu'ou. Amen.

---

† 6:14: 6:14 O, mei

Wuvulu Manufau Fi'ugaia
The New Testament in the Wuvalu-Aua Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Wuvalu-Aua long
Niugini

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wuvalu-Aua

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

fa91fc57-dbb6-5be2-bed0-2ae5e341066c